

Lobby-agenda 2017-2018

Inhoudsopgave

3	Voorwoord
4	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
11	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
12	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
15	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
17	Ministerie van Financiën
18	Ministerie van Justitie en Veiligheid
19	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
20	Europese Unie
25	Contactpersonen Vewin
29	Watervoorzieningsgebieden
31	Afkortingen
32	Colofon

Voorwoord

Vewin presenteert aan het begin van het nieuwe parlementaire jaar haar geactualiseerde Lobby-agenda. De agenda 2017-2018 bevat de belangrijkste onderwerpen die in het komende politieke jaar voor de drinkwatersector op de agenda staan. Zowel in Den Haag als in Brussel.

Bij het opstellen van deze agenda was nog geen nieuw Regeerakkoord bekend. Hieruit kunnen natuurlijk nieuwe aandachtspunten of andere accenten voortvloeien.¹⁾

De lobby van de drinkwatersector is erop gericht de drinkwaterbedrijven in staat te stellen hun wettelijke taak uit te voeren: het leveren van veilig, gezond, betaalbaar en lekker drinkwater, 24 uur per dag, 7 dagen in de week.

Daartoe worden door Vewin, in nauwe samenspraak met de tien drinkwaterbedrijven, standpunten geformuleerd en uitgedragen. De 'Haagse' standpunten zijn per ministerie geordend en de 'Brusselse' standpunten zijn onder het kopje Europese Unie te vinden. Uiteraard 'spelen' sommige dossiers zowel in Den Haag als in Brussel.

Alle standpunten zijn als position papers terug te vinden op de Vewin website (vewin.nl/standpunten). Op deze site kunt u zich ook abonneren op het opinieblad Waterspiegel en kunt u de PDF van de Lobby-agenda 2017-2018 downloaden. Natuurlijk kunt u ons ook volgen op Twitter via [@vewin_water](https://twitter.com/vewin_water).

Uiteraard zijn wij graag bereid de standpunten nader toe te lichten. Een overzicht van de contactpersonen per onderwerp vindt u vanaf pagina 25. Aarzel niet om ons te benaderen.

Hans de Groene
Directeur Vewin

¹⁾ Na verschijnen van het Regeerakkoord heeft Vewin de onderwerpen van de Lobby-agenda die voortaan onder een ander ministerie vallen verplaatst naar het hoofdstuk van het nieuwe ministerie.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater

Neem concrete maatregelen op in een nieuw Bestuursakkoord Water voor verbetering van de waterkwaliteit, inclusief wijze van uitvoering en financiering.

De Intentieverklaring Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater heeft brede steun gekregen, zowel in de Tweede Kamer als van overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. De aanpak geeft een impuls aan de verbetering van de waterkwaliteit. Dit is nodig omdat de kwaliteit van de drinkwaterbronnen onder druk staat en actie nodig is om die te verbeteren. In de intentieverklaring gaat een groot deel van de maatregelen uit van vrijwilligheid en stimulering. Het is daarom van belang dat in een nieuw Bestuursakkoord maatregelen opgenomen worden met concrete afspraken over inzet en beoogde resultaten, die daadwerkelijk het verschil gaan maken, met name bij: mest, gewasbeschermingsmiddelen, geneesmiddelen, opkomende stoffen en bescherming van drinkwaterbronnen.

i Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater, Lieke Coonen

Structuurvisie Ondergrond (STRONG)

Geef drinkwater als nationaal belang een primaire positie bij de afweging van belangen en ordening van de ondergrond.

Als uitwerking van de Structuurvisie Ondergrond (STRONG) zullen provincies en drinkwaterbedrijven aanvullende strategische voorraden (ASV's) voor de toekomstige drinkwatervoorziening verkennen en aanwijzen, rekening houdend met ontwikkelingen inzake geothermie. Deze ASV's moeten afdoende worden beschermd. Functiescheiding met mijnbouwactiviteiten en geothermie moet daarvoor het uitgangspunt zijn. Ongewenste en onomkeerbare ontwikkelingen die strijdig zijn met gebruik voor de drinkwatervoorziening moeten in deze ASV's worden voorkomen. Voor geothermie is het gewenst via onderzoek meer zicht te krijgen op de risico's voor grondwater. Eventuele kleinschalige ontwikkeling van geothermie in nationale grondwaterreserves moet gepaard gaan met gelijktijdige verdere kennisontwikkeling over de risico's. In STRONG zijn gebieden voor de drinkwatervoorziening slechts ten dele bij voorbaat uitgesloten voor schaliegaswinning en overige mijnbouwactiviteiten. Aanvullende uitsluiting moet plaatsvinden in en ook onder deze reserves voor de toekomstige drinkwatervoorziening.

i STRONG, Rob Eijssink

Bestuursakkoord Water

Zet het Bestuursakkoord Water (BAW) voort en vernieuw het want samenwerking in de waterketen loont, dat heeft het BAW de afgelopen jaren bewezen.

Door meer samenwerking tussen drinkwaterbedrijven, waterschappen en rioolbeheerders zijn kosten bespaard, is de kwaliteit beter gegarandeerd en is er meer grip op de personele kwetsbaarheid. De gestelde doelen van het BAW liggen binnen handbereik. Vewin vindt het belangrijk om het BAW voort te zetten en te vernieuwen en aan te vullen met thema's zoals waterkwaliteit en innovatie. Dan kunnen waterbeheerders en andere betrokken partijen beter inspelen op de wensen van de burgers, de ontwikkelingen in milieu en samenleving en de druk op de kwaliteit van de drinkwaterbronnen. Vewin vraagt van de overheid om de samenwerking in de waterketen te ondersteunen met overheidsbeleid en regelgeving. Geconstateerde belemmeringen vanuit de (fiscale) regelgeving, zoals het vervallen van de btw-koepelvrijstelling in geval van samenwerking met een drinkwaterbedrijf, moeten worden opgelost.

i Bestuursakkoord Water, Hendrik Jan IJsinga

Deltaprogramma Zoetwater

Bescherm de drinkwatervoorziening, een cruciale functie in de Deltabeslissing Zoetwater, in het traject van Waterbeschikbaarheid.

De overheid heeft een zorgplicht voor het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening. Dit moet onder andere tot uiting komen in het traject van waterbeschikbaarheid van grond- en oppervlaktewater binnen het Deltaprogramma Zoetwater. In dit traject worden afspraken gemaakt over de beschikbaarheid van zoet water en de kans op watertekorten per gebied. In dit kader moet het Deltaprogramma Zoetwater goed afstemmen met STRONG en het aanwijzen van ASV's, dat door provincies gebeurt in samenwerking met de drinkwaterbedrijven. Verzilting van innamepunten boven de wettelijke toegestane norm voor de drinkwater-voorziening, die ontstaat door klimaatverandering en maatregelen in het hoofd-watersysteem, is onwenselijk en moet via de inzet van stuwen en sluizen voorkomen worden (motie Geurts).

i Deltaprogramma Zoetwater, Lieke Coonen

Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie – Vitaal en kwetsbaar

Investeer in waterveiligheid in relatie tot vitale infrastructuur en verklein zo de kans dat een overstroming plaatsvindt.

Overheid en drinkwatersector voeren samen een project uit om de risico's op verstoring van de drinkwatervoorziening door overstromingen minimaal te laten zijn, zodat de (nood)drinkwatervoorziening kan blijven functioneren conform de Drinkwaterwet. Waterrobuust bouwen wordt alleen gedaan tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten en op een logisch moment (nieuwbouw). Maar ook dan kan de continuïteit van de drinkwatervoorziening niet gegarandeerd worden. De drinkwaterinfrastructuur is kwetsbaar voor overstromingen; leidingen falen door zetting van de grond en winningen raken vervuild. De mogelijkheden om nooddrinkwater te leveren in overstroomd gebied zijn zeer beperkt. Het betreft een exceptionele crisissituatie die vraagt om nadere uitwerking van verantwoordelijkheden. De overheid dient zorg te dragen voor levering van nooddrinkwater op de door hen aangewezen safe havens en, waar nodig, huis-aan-huis aan achterblijvers in overstroomd gebied. De drinkwaterbedrijven stellen hiertoe hun nooddrinkwatermateriaal, middelen en transport ter beschikking.

i Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie – Vitaal en kwetsbaar, Sabine Gielens

Financiering waterbeheer

Creëer in de financiering van het waterbeheer meer mogelijkheden voor vervuilers om hen te laten betalen voor de kosten die zij veroorzaken.

Het ministerie van IenM heeft onderzocht of het mogelijk is om de duurzaamheid en de toekomstbestendigheid van de financiering van het waterbeheer te verbeteren. Dit door het inbouwen van meer prikkels die duurzaam gebruik van water stimuleren en door maatregelen te treffen om het waterbeheer op lange termijn betaalbaar te houden. De kwaliteit van de bronnen voor drinkwater staat onder druk en de drinkwaterbedrijven moeten steeds meer inspanningen verrichten om drinkwater van dezelfde hoge kwaliteit te leveren. De zuiveringskosten van vervuiling van drinkwaterbronnen komen nu voor rekening van de drinkwaterconsumenten en worden niet bij de veroorzakers van de vervuiling neergelegd. Vewin vindt dat degenen die kosten veroorzaken in het waterbeheer deze ook dienen te dragen. Afspraken hierover moeten worden vastgelegd in een nieuw Bestuursakkoord Water.

i Financiering waterbeheer, Hendrik Jan IJsinga

Ketenaanpak medicijnresten uit water

Maak afspraken over concrete maatregelen in de hele keten om medicijnresten in drinkwaterbronnen terug te dringen.

Het ministerie van IenM is van start gegaan met de Ketenaanpak medicijnresten uit water. In alle schakels van de keten zijn maatregelen nodig: van de ontwikkeling van medicijnen, de toepassing en het gebruik, tot aan de zuivering ervan. Verschillende drinkwaterbedrijven zijn nu al genoodzaakt hun zuivering uit te breiden om de medicijnresten te zuiveren. Vooraan in de keten zijn maatregelen nodig, zoals zuivering bij ziekenhuizen, openbaarheid van milieueffecten van humane en diergeneesmiddelen, inzet van plaszakken na gebruik van röntgencontrastmiddelen en het niet meer door de gootsteen afvoeren van vloeibare geneesmiddelen door artsen. Geneesmiddelenresten die het menselijk lichaam verlaten worden nu niet gezuiverd door rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's). Afspraken moeten worden gemaakt over maatregelen aan de bron, eventuele extra zuivering bij RWZI's en de financiering daarvan. Het is van belang dat de ministeries van VWS en EZ (diergeneesmiddelen) actief betrokken zijn.

i Ketenaanpak medicijnresten uit water, Lieke Coonen

Structurele aanpak opkomende stoffen

Houd bij vergunningverlening beter rekening met de risico's van lozingen voor de drinkwatervoorziening.

Uit de casussen met lozingen van pyrazool, PFOA en GenX blijkt dat bij vergunningverlening door het bevoegd gezag niet of onvoldoende rekening is gehouden met de effecten van een lozing op de bronnen voor drinkwaterproductie. Lozingen van industrieel afvalwater kunnen grote risico's opleveren voor de openbare drinkwatervoorziening. Het grondwater en oppervlaktewater vormen de bronnen voor het maken van drinkwater. Overheden zijn bevoegd gezag bij vergunningverlening van lozingen van industriële stoffen en hebben een zorgplicht voor de veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Bij het stellen van eisen aan een lozing, moet het bevoegd gezag rekening houden met de effecten van de lozing op de innamepunten voor drinkwaterproductie. De structurele aanpak opkomende stoffen heeft als doel te leren van genoemde casussen en het beleid en de uitvoering ervan te verbeteren. Voor Vewin zijn essentiële elementen transparantie over te lozen stoffen en hun eigenschappen, evenals helderheid over verantwoordelijkheden bij vergunningverlening.

i Structurele aanpak opkomende stoffen, Lieke Coonen

Gebiedsdossiers

Overheden moeten voortvarend aan de slag met het opstellen van gebiedsdossiers. In gebiedsdossiers worden onder regie van provincies en Rijkswaterstaat de risico's voor de kwaliteit van de winningen voor drinkwaterproductie inclusief mogelijke maatregelen beschreven. In uitvoeringsprogramma's wordt bestuurlijk vastgelegd welke partij welke maatregelen neemt. Gebiedsdossiers zijn een belangrijk instrument om de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) te halen. Ze moeten halverwege 2018 zo ver mogelijk gereed zijn, zodat de mogelijke maatregelen meegenomen worden in de landelijke analyse van de waterkwaliteit in Nederland in het kader van de Delta-aanpak waterkwaliteit en zoetwater. Dit vormt de basis voor de Stroomgebied-beheersplannen die Nederland in Brussel moet indienen om te laten zien welke maatregelen genomen worden om aan de KRW-doelen te voldoen.

i Kaderrichtlijn Water (Gebiedsdossiers), Lieke Coonen

Bodemverontreiniging

Leg in de aanvullingswet Bodem bij de Omgevingswet vast dat overheden adequate beschermende maatregelen moeten treffen voor bodemverontreinigingen die de drinkwatervoorziening bedreigen.

In een belangrijk deel van de grondwateronttrekkingen voor drinkwater worden verontreinigingen aangetroffen die veroorzaakt zijn door bodemverontreiniging. Het Bodemconvenant tussen overheden en bedrijfsleven van 2015 bevat o.a. afspraken over de aanpak van dergelijke nu bekende verontreinigingsgevallen. Vewin dringt aan op een zorgvuldige uitvoering van het Bodemconvenant en adequate maatregelen voor bedreigde waterwinningen. Na afloop van deze spoedoperatie blijft nog een groot aantal ernstige verontreinigingsgevallen in de bodem achter. Aanpak van deze historische bodemverontreinigingen wordt in de toekomst veel meer gekoppeld aan ruimtelijke ontwikkelingen. Het ministerie van IenM werkt aan een herziening van het wettelijk kader voor bodemverontreiniging via de aanvullingswet Bodem op de Omgevingswet. Als na afronding van het Bodemconvenant blijkt dat waterwinningen bedreigd worden door bodemverontreiniging zal de aanvullingswet een kader voor aanpak daarvan moeten bieden. De verantwoordelijkheid voor het treffen van maatregelen dient bij de provincies te liggen.

i Omgevingswet (Bodemverontreiniging), Rob Eijnsink

Legionellabestrijding

Behoud binnen de legionellaregelgeving het huidige systeem van bewaking en preventie.

De initiatiefnota van de VVD in de Tweede Kamer over legionellaregelgeving spreekt over het verlagen van de regeldruk door het herzien van prioritaire instellingen en centralisering van het toezicht. Vewin staat achter het vereenvoudigen van regelgeving waar mogelijk. Dit mag echter niet afdoen aan het inhoudelijke doel, de bestrijding van legionella en daarmee het beschermen van de volksgezondheid. Dat het aantal uitbraken van legionella vrij stabiel is betekent niet dat de regelgeving ineffectief is, integendeel. De huidige praktijk van controle van drinkwaterinstallaties functioneert goed en centralisering leidt naar verwachting niet tot vermindering van de controledruk.

i **Initiatiefnota Legionellaregelgeving, Lieke Coonen**

Drinkwaterwet

Zorg dat bepalingen over bedrijfsvoering en toezicht in de Drinkwaterwet de drinkwaterbedrijven voldoende mogelijkheid bieden voor een solide en transparante bedrijfsvoering.

De bestaande inrichting van het centrale en decentrale toezicht op de drinkwaterbedrijven doet recht aan de publieke en decentrale doelstellingen van de drinkwatervoorziening van kwaliteit, leveringszekerheid en doelmatigheid. De drinkwaterbedrijven willen dit systeem ongewijzigd laten. De financiële bewegingsruimte van de drinkwaterbedrijven wordt wettelijk ingekaderd door de tweejaarlijkse besluiten over de WACC (vermogenskostenvoet). De hoogte van de WACC moet dienstbaar zijn aan de (wettelijke) langetermijndoelen van de drinkwatervoorziening en dus voldoende ruimte laten voor de financiering van de langjarige investeringen en voor minimalisering van herfinancieringsrisico's. De WACC moet ook de daadwerkelijke kosten weerspiegelen waar de drinkwaterbedrijven in de reguleringstermijn mee worden geconfronteerd en recht doen aan de specifieke kenmerken en omstandigheden van de drinkwaterbedrijven.

i **Drinkwaterwet, Hendrik Jan IJsinga**

Drones

Neem in drone-regelgeving een verbod op voor het vliegen met drones boven open drinkwaterinfrastructuur en onttrekkingspunten in rijkswateren.

De drinkwatervoorziening kent veel open infrastructuur, zoals waterspaarbekkens en infiltratieplassen in duingebied. Via drones kan de waterkwaliteit van deze waterlichamen moedwillig en zeer gericht geschaad worden. Fysieke beveiliging, barrières en toezicht zijn met drones te omzeilen. Maar ook het niet-moedwillig schade toebrengen als gevolg van drones (met accupakketten) die neerdalen in open spaarbekkens, kan de waterkwaliteit aantasten. De risico's voor de drinkwatervoorziening vragen om wettelijke restricties ten aanzien van drone-gebruik. De drinkwatervoorziening behoort tot de meest vitale infrastructuur en dient beschermd te worden. Inzet van drones door drinkwaterbedrijven zelf is nodig voor inspectie en monitoring.

i Drones / Regeling modelvliegen en de Regeling op afstand bestuurde luchtvaartuigen, Sabine Gielens

Bescherming leidinggegevens

Pas uit oogpunt van nationale veiligheid het implementatietraject INSPIRE zo aan dat alle INSPIRE-informatieverzoeken binnen de beperkingen van het huidige KLIC-systeem worden afgehandeld.

In de huidige implementatiewet INSPIRE is de bescherming van leidinggegevens – in termen van voorwaarden en restricties – onvoldoende geborgd. Ligginginformatie van (transport)leidingen zou dan anoniem en onbeperkt kunnen worden opgevraagd. Het gaat hier om gevoelige informatie, waarmee de leveringszekerheid van de drinkwatervoorziening verstoord kan worden en infrastructuur rondom of nabij leidingen geraakt kan worden. Drinkwaterbedrijven willen weten wie informatie opvraagt om preventief een risicoschatting te kunnen maken van mogelijk misbruik van ligginggegevens. Concreet betekent dit dat alleen geautoriseerde gebruikers toegang hebben tot de gegevens, dat de gegevensverstrekking gelimiteerd is en dat aanvragen gemeld worden aan de netbeheerder. Deze wens leeft breder. Alle netbeheerders en de vitale sectoren Nucleair en Schiphol willen vanwege de veiligheid restrictievere informatieverstrekking over hun leidingnet of het net dat onder hun vitale objecten ligt.

i Implementatiewet INSPIRE, Rob Eijnsink / Sabine Gielens

Mijnbouw

Sluit mijnbouwactiviteiten uit in gebieden voor de waterwinning.

De Mijnbouwwet maakt het mogelijk bij vergunningverlening voor mijnbouwactiviteiten ruimtelijke afwegingen te maken. In STRONG kunnen gebieden worden aangewezen waar bepaalde mijnbouwactiviteiten bij voorbaat zijn uitgesloten. Ook kunnen mijnbouwvergunningen geheel of gedeeltelijk worden geweigerd of onder voorwaarden worden verleend, onder andere vanwege de bescherming van grondwater voor de drinkwatervoorziening. Dergelijke ruimtelijke keuzes moeten in STRONG en in een AMvB (BARRO) vastgelegd worden. Vanwege risico's voor het grondwater moet mijnbouw in en onder gebieden voor de waterwinning worden uitgesloten. Het publieke belang en het karakter van de drinkwatervoorziening rechtvaardigen dat de publieke drinkwatersector bij behandeling van mijnbouwvergunningen een adviesrol krijgt. Bij mijnbouwwerken moet altijd monitoring van het diepe grondwater plaatsvinden. Deze verplichting moet in de wetgeving verankerd worden.

i STRONG, Rob Eijsink

Gewasbeschermingsmiddelen

Bescherm grond- en oppervlaktewater tegen verontreiniging met gewasbeschermingsmiddelen via het toelatingsbeleid en bij het gebruik van middelen.

Grond- en oppervlaktewater moeten bij toelating en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen worden beschermd tegen de risico's ervan. Voor drinkwater belangrijke doelstellingen van de Tweede Nota Duurzame Gewasbescherming zijn: nagenoeg geen overschrijdingen van de drinkwaternorm in oppervlaktewater in 2023, en in 2018 een afname van 50% van het aantal overschrijdingen ten opzichte van 2013. Bij de evaluatie van de Tweede Nota in 2018 en 2019 is het van belang om goed zicht te krijgen op de voortgang in het bereiken van deze doelen. Als verwacht wordt dat het einddoel in 2023 niet gehaald wordt zijn aanvullende maatregelen nodig om de belasting van grond- en oppervlaktewater met gewasbeschermingsmiddelen te verminderen.

Vewin is blij met het verbod op professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de openbare ruimte, en pleit voor een verbod op de verkoop en het gebruik van deze middelen voor niet-professionele gebruikers. Binnen de land- en tuinbouw is het van belang dat effectieve maatregelen breder worden ingezet, bijvoorbeeld het inrichten van bufferzones, toepassing van emissiereducerende technieken en niet-chemische methoden. Voor brede uitrol is het essentieel dat er POP3-financiering beschikbaar is ter ondersteuning van agrariërs en dat maatregelen opgenomen worden in het Activiteitenbesluit en in certificeringsschema's van de landbouwsector. Ook een goede opvolging van de aanbevelingen en voorschriften uit de emissiereductieplannen, die toelatinghouders opstellen voor middelen die een knelpunt vormen voor de drinkwatervoorziening, is van belang. Handhaving moet worden toegespitst op beschermingsgebieden voor grond- en oppervlaktewater.

i Tweede nota Duurzame Gewasbescherming, Mirja Banke

Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

Stem het Europese landbouwbeleid en het Europese waterbeleid beter op elkaar af en zorg dat het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid bijdraagt aan het halen van de doelen uit de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Het huidige Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) loopt tot 2020. Eind 2017 presenteert de Europese Commissie haar eerste voorstellen voor herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid vanaf 2020. Vewin vindt dat Nederland moet bepleiten dat de financiële mogelijkheden voor het nemen van vergroenings- en agromilieumaatregelen worden behouden en uitgebreid en dat het toekomstige Europese landbouwbeleid beter wordt afgestemd op het Europese waterbeleid, en bijdraagt aan het halen van de doelen uit de KRW. (zie verder onder 'Europese Unie')

i Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), Mirja Baneke

Mestbeleid en 6e actieprogramma Nitraatrichtlijn

Neem in het 6e actieprogramma Nitraatrichtlijn concrete maatregelen op om knelpunten door mestgerelateerde stoffen voor drinkwaterbronnen terug te dringen.

Overbemesting leidt tot kwaliteitsproblemen en normoverschrijdingen van diverse mestgerelateerde stoffen in het grondwater bij winningen voor drinkwaterproductie. Het is een omvangrijk probleem voor drinkwaterbedrijven, met name bij kwetsbare grondwaterwinningen op uitspoelingsgevoelige zandgronden in het zuiden en oosten van Nederland. Het leidt tot onwenselijke situaties waarbij drinkwaterbedrijven winningen moeten aanpassen, extra moeten zuiveren of in het uiterste geval winningen moeten verplaatsen of sluiten. Vewin vindt dat de nitraatnorm van 50 mg/l gemiddeld voor het ondiepe grondwater specifiek moet gelden voor intrekgebieden van winningen. Het 6e actieprogramma Nitraatrichtlijn moet maatregelen bevatten om normoverschrijdingen van mestgerelateerde stoffen weg te nemen in grondwaterbeschermingsgebieden en de doelen uit de Kaderrichtlijn Water hier te halen. Deze maatregelen moeten een combinatie zijn van verplicht/dwingend en vrijwillig/ stimulerend. Regionaal maatwerk is nodig om problemen effectief op te kunnen lossen, maar dit moet passen binnen een nationaal kader, waarbij het Rijk een regierol vervult. Er moet aandacht zijn voor een adequate handhaving die zich richt op grondwaterbeschermingsgebieden. Drinkwaterbedrijven blijven deelnemen aan verschillende samenwerkingsprojecten met agrariërs om uitspoeling van meststoffen te verminderen.

i Mestbeleid, 6e actieprogramma Nitraatrichtlijn, Mirja Baneke

Natuurbeleid

Zet in het natuurbeleid in op functiecombinaties en robuuste gebieden.

Drinkwaterbedrijven beheren 23.000 hectare natuurgebied, vaak onderdeel van het Nationaal Natuur-netwerk. Ruim 62% van de waterwingebieden is Natura 2000-gebied. In deze gebieden wordt 75-95% van alle Nederlandse planten en dieren aangetroffen. Drinkwaterbedrijven zijn in publieke handen en hebben een wettelijke taak in het (mede) beheren van terreinen ter bescherming van de drinkwaterbronnen. De continuïteit en kwaliteit van het beheer zijn daarmee geborgd. Vewin vindt het van belang dat in het natuurbeleid wordt ingezet op robuuste natuur, met aandacht voor natuurlijke systemen en voor de landschappelijke schaal. Zo is er minder inspanning nodig om specifieke soorten, habitats en gebieden te behouden en kunnen natuur- en waterdoelen elkaar versterken. In het kader van de Groene Tafel Natuur & Drinkwater werken natuurorganisaties, provincies, waterschappen, gemeenten, het ministerie van EZ en drinkwaterbedrijven samen aan het halen van natuurdoelen en bescherming van drinkwaterbronnen. De routekaart die in dit kader is ontwikkeld, ondersteunt regionale initiatieven die de functiecombinatie versterken en een bijdrage leveren aan de Maatschappelijke Uitvoeringsagenda onder de Rijksnatuurvisie.

i **Natuurbeleid, Rijksnatuurvisie, Mirja Baneke**

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Omgevingswet en Nationale Omgevingsvisie

Borg bescherming van de openbare drinkwatervoorziening in de uitwerking van de Omgevingswet en in de Nationale Omgevingsvisie.

De Ministeriële Regelingen onder de Omgevingswet zijn in ontwikkeling. In deze regelingen, evenals in de aanvullingswetten Bodem en Natuur, moet de duurzame veiligstelling van bescherming van onze bronnen en infrastructuur opgenomen worden. Dit volgt o.a. uit de zorgplicht in de Drinkwaterwet en het artikel in de Omgevingswet dat stelt dat overheden bij het uitoefenen van hun taken en bevoegdheden rekening moeten houden met de veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Het ministerie van IenM is gestart met het opstellen van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) die in 2019 gereed moet zijn. De NOVI stelt strategische doelen en hoofdlijnen vast voor alle aspecten van de leefomgeving. Het nationale belang van de drinkwatervoorziening met bijbehorende bescherming moet opgenomen worden in de NOVI. De nationale belangen die in de NOVI benoemd worden, moeten vervolgens doorwerken naar de decentrale omgevingsvisies.

i Omgevingswet en Nationale Omgevingsvisie, Lieke Coonen / Wendela Slok

Convenant Kustpact

Laat de openbare drinkwatervoorziening randvoorwaardelijk zijn voor andere ontwikkelingen in het kustgebied.

De drinkwatervoorziening is benoemd tot een cruciale en vitale functie en aangemerkt als nationaal belang, met een zorgplicht voor de overheid. Vanuit de Drinkwaterwet hebben de drinkwaterbedrijven een leveringsplicht. De duinen in Noord- en Zuid-Holland, Zeeland en Friesland zijn essentieel bij de winning en zuivering van het water en vormen strategische zoetwaterbuffers voor de leveringszekerheid van drinkwater aan 6 miljoen burgers in Nederland. Drinkwaterbedrijven beheren bovendien 45% van alle duingebieden in Nederland, waarvan het grootste deel is aangewezen als Natura2000-gebied. Gezien het grote belang van beide functies is nationale bescherming nodig en kan bebouwing op terreinen gerelateerd aan de drinkwatervoorziening niet aan de orde zijn. De drinkwatervoorziening en natuur zijn dan ook randvoorwaardelijk in het Kustpact en bij de regionale invulling en uitvoering ervan moet daar recht aan worden gedaan.

i Convenant Kustpact, Lieke Coonen

Infrastructuur

Versterk de rechtspositie van publieke drinkwaterleidingen om ongestoord in de bodem te liggen.

Drinkwaterleidingen zijn noodzakelijk om aan de wettelijke leveringstaak van drinkwater te kunnen voldoen. Deze leidingen moeten veilig, beschermd en geordend in de bodem kunnen liggen. Door toegenomen druk op de ondergrondse ruimte is een betere ordening van de ondiepe ondergrond noodzakelijk. Er dient meer ruimte beschikbaar te komen voor leidinginfrastructuur. Integrale maatschappelijke kosten dienen de basis te zijn voor overheden bij besluitvorming over ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot gedwongen verlegging van drinkwaterleidingen. Werkelijke verlegkosten moeten daarin meegewogen worden. Verlegregelingen dienen een adequate financiële prikkel te bevatten om dit streven naar laagste maatschappelijke kosten te waarborgen.

i Omgevingswet, WION Rob Eijnsink

Initiatiefwetsvoorstel Wet open overheid (Woo)

Borg de veiligheid van gegevens van de vitale infrastructuur in het initiatiefwetsvoorstel Wet open overheid (Woo).

In de Eerste Kamer ligt het initiatiefwetsvoorstel Wet open overheid (Woo) voor ter vervanging van de huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob).

In de huidige Wob is de bescherming van gevoelige gegevens die vitale bedrijven, waaronder drinkwaterbedrijven, met de overheid delen niet expliciet geborgd. Het betreft hier informatie die in het kader van de nationale veiligheid wordt uitgewisseld, verplicht en onverplicht. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om gegevens over de beveiliging en inrichting van ICT-systemen maar ook om onderlinge afhankelijkheden tussen vitale sectoren. Openbaarmaking van dit soort gegevens maakt vitale aanbieders kwetsbaar voor gerichte aanvallen. Vewin pleit ervoor dat de veiligheid van de vitale infrastructuur in het initiatiefwetsvoorstel Woo wél goed en overkoepelend wordt geborgd. Dit kan bereikt worden door uitbreiding van de absolute uitzonderingsgrond 'Veiligheid van de Staat' met 'Veiligheid van de vitale infrastructuur'. Hiermee wordt gevoelige informatie beter beschermd en daarmee ook de veiligheidsbelangen van de vitale sectoren én van de maatschappij.

i Initiatiefwetsvoorstel Wet open overheid, Sabine Gielens

Ministerie van Financiën

Belastingen

Breng de belastingdruk op drinkwater omlaag.

Drinkwater is een eerste levensbehoefte. Bovenop de kosten voor drinkwater betalen consumenten een opslag voor belastingen van bijna 25%, vooral vanwege de Belasting op Leidingwater (BoL). De effectiviteit van het belasten van water als regulerend instrument op het gebruik van water is nihil. Uit onderzoek naar het watergebruik bij mensen thuis blijkt dat de BoL geen invloed heeft op het gebruik en dus niet het beoogde milieueffect sorteert. Afschaffing van de BoL betekent een lagere belastingdruk op deze primaire levensbehoefte. Voor een gemiddeld gezin betekent dit een lastenverlichting van € 33 (ex. BTW) per jaar. Afschaffing van de BoL past bovendien in de trend om allerlei kleine belastingen af te schaffen die relatief veel uitvoeringslasten en administratie met zich meebrengen. Bij de BTW moet voor de consumptie van drinkwater het verlaagde tarief worden gehandhaafd.

i [Belasting op Leidingwater, Hendrik Jan IJsinga](#)

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Samenwerking met veiligheidsregio's

Behoud aandacht voor samenwerking tussen veiligheidsregio's en vitale partners en versterk afspraken rondom crisiscommunicatie, informatie-uitwisseling en rolopvatting.

De samenwerking tussen veiligheidsregio's, vitale partners en gemeenten is de afgelopen jaren versterkt. De samenwerking is in plannen en convenanten doorgaans goed geregeld, maar de samenwerking in de praktijk is nog voor verbetering vatbaar. Op punten, zoals crisiscommunicatie, rolopvatting en informatie-uitwisseling, is nog winst te behalen. Op het punt van informatie-uitwisseling pleit Vewin ervoor dat het Landelijk Crisismanagement Systeem van de veiligheidsregio's wordt uitgerold tot landelijke basisvoorziening crisisbeheersing waartoe alle vitale partners toegang krijgen. Dit is nodig om bij een (dreigend) incident met alle betrokken partijen tot een gedeeld situatie- en totaalbeeld te komen, zodat besluiten sneller en doelgerichter genomen worden. Ook pleit Vewin voor opschaling van de 25 veiligheidsregio's, analoog aan de tien politie-eenheden. Dit leidt tot bundeling van kunde, capaciteit, expertise, meer uniformiteit en een integrale benadering van crisisbeheersing en veiligheid.

i Strategie Nationale Veiligheid, Wet veiligheidsregio's, Sabine Gielens

Cybersecuritywet

Verruim de bijzondere openbaarheidsregeling voor vertrouwelijke herleidbare gegevens naar de bevoegde autoriteit.

De Cybersecuritywet bevat de bepalingen uit de Europese richtlijn voor Netwerk- en informatiebeveiliging (NIB) én uit het Wetsvoorstel gegevensverwerking en meldplicht cybersecurity (WGMC). Hiermee krijgen drinkwaterbedrijven een meldplicht voor ICT-inbreuken én een zorgplicht voor netwerk- en informatiebeveiliging. Inzet van Vewin is dat de bijzondere openbaarheidsregeling uitgebreid wordt van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) naar ook de sectorale toezichthouders. Vertrouwelijke herleidbare gegevens die vanwege de meldplicht aan de toezichthouder zijn verstrekt en gegevens die nakoming van de zorgplicht aantonen, moeten worden uitgezonderd van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Openbaarmaking maakt vitale bedrijven kwetsbaar voor gerichte aanvallen. Daarnaast pleit Vewin ervoor dat de Cybersecuritywet alleen algemene bepalingen en normen bevat. Uitwerking vindt, waar nodig, plaats in sectorspecifieke AMvB's en/of richtsnoeren. Zo kan worden aangesloten bij bestaande sectorspecifieke werkwijzen en planvorming.

i Concept-wetsvoorstel implementatie EU-richtlijn netwerk- en informatiebeveiliging (Cybersecuritywet), Sabine Gielens

Afsluiting door schulden

Formuleer voor drinkwater een bijzonder overheidsbeleid dat afsluiting voorkomt terwijl de klant wel zijn betalingsverplichting behoudt.

Drinkwater is een eerste levensbehoefte maar niet gratis. Ondanks de lage prijs worden drinkwaterbedrijven regelmatig geconfronteerd met klanten die niet betalen. In het uiterste geval kan dit leiden tot afsluiting, een middel dat drinkwaterbedrijven moeten behouden als signaalfunctie voor maatschappelijke problemen en prikkel tot het zoeken van hulp. Klanten die in aanmerking komen voor een schuldhulptraject worden niet afgesloten. Een aanzienlijk aantal klanten betaalt echter niet maar komt óf niet in aanmerking voor schuldhulpverlening óf zoekt geen hulp.

Drinkwater kent een levenslange klantrelatie en bij een afsluiting zitten ook huisgenoten van de schuldenaar zonder kraanwater. De gemeente kan tal van instrumenten inzetten om afsluiting te voorkomen, zoals beschermingsbewind, curatele, budgetbeheer of inhoudingen doen op uitkering of salaris voor primaire levensbehoeften, ter afdracht aan de leverancier. Introduceer voor primaire levensbehoeften met een continue en levenslange levering de verplichting om schulden dienaangaande door de gemeente over te nemen.

i **Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening, Jolanda Stembord**

Europese Unie

Herziening EU-Drinkwaterrichtlijn

Ga in de Drinkwaterrichtlijn uit van het voorzorgprincipe en voorzorgsnormen.

De Europese Commissie herzielt eind 2017 de Drinkwaterrichtlijn. De goedwerkende richtlijn draagt bij aan de levering van gezond en schoon drinkwater in de EU en dient behouden te worden.

Een relatie met de Kaderrichtlijn Water (KRW) is van belang voor wat betreft de verplichting van lidstaten voor bronbescherming. De Commissie moet zich inzetten voor harmonisatie van regelgeving voor chemicaliën en materialen in contact met drinkwater. Bij het herzien van waterkwaliteitsparameters zijn het voorzorgsbeginsel en de voorzorgsnorm leidend. Het is positief een risicobenadering te integreren, zolang die ruimte biedt voor lidstaten om deze in te vullen.

De Commissie zal naar aanleiding van het Europese burgerinitiatief Right2Water elementen inzake transparantie en informatie aan consumenten in proberen te passen in de Drinkwaterrichtlijn. Vewin geeft er de voorkeur aan dat de Drinkwaterrichtlijn zich blijft richten op haar kerndoel: gezond en schoon drinkwater.

i EU Drinkwaterrichtlijn, Jos van den Akker

Strategie medicijnresten in het milieu

Stel de bronaanpak, het voorzorgprincipe en 'de vervuiler betaalt' centraal in de Strategic Approach to Pharmaceuticals in the Environment.

De Europese Commissie beoogt eind 2017 een strategische aanpak voor geneesmiddelenresten in het milieu vast te stellen, voorafgegaan door een publieke consultatieronde. Vewin roept de Commissie op in deze strategie de Nederlandse Ketenaanpak medicijnresten uit water te ondersteunen en haast te maken omdat deze strategie al jaren wordt beloofd. De strategie dient concrete maatregelen te bevatten om geneesmiddelenresten in het milieu en drinkwaterbronnen te verminderen en deze zoveel mogelijk bij de bron aan te pakken. Hierbij worden alle schakels van de keten betrokken, van de ontwikkeling van medicijnen, de toepassing en het gebruik, tot aan de zuivering.

i Strategic Approach to PIE (Pharmaceuticals in the Environment), Jos van den Akker

Waterhergebruik

Laat EU-wetgeving achterwege voor grondwateraanvulling met gezuiverd afvalwater. EU-minimumeisen voor hergebruik zijn akkoord, mits de kwaliteit van drinkwaterbronnen niet in het geding komt.

De minimumkwaliteitseisen voor hergebruikt afvalwater moeten gebaseerd zijn op de Kaderrichtlijn Water, de Grondwaterrichtlijn, de Drinkwaterrichtlijn en het Infiltratiebesluit, om zo risico's voor drinkwaterbronnen te voorkomen. Vanwege het lokale en specifieke karakter van grondwaterbronnen strookt EU wetgeving voor hergebruik van afvalwater voor grondwateraanvulling niet met het subsidiariteitsbeginsel. Daarnaast wil Vewin geen bindende Europese eisen over een minimale hoeveelheid her te gebruiken afvalwater.

i Circulaire economie, Dieter Staat

Kaderrichtlijn Water (KRW)

Formuleer meer ambitie en stimuleer meer inzet voor het halen van de KRW-doelen; geen verlaging of uitstel van doelen in 2017.

De KRW-doelen zouden oorspronkelijk al in de eerste planperiode (2015) behaald moeten zijn, maar fasering tot 2021 of 2027 is toegestaan. Helaas wordt verwacht dat lidstaten de KRW-doelen in 2027 nog steeds niet kunnen halen. Dit mag echter geen argument zijn om meer uitzonderingsmogelijkheden te gebruiken en de doelen te verlagen. Vewin vindt dat alleen voor de aanpak van nieuwe ambities, zoals de aanpak van opkomende stoffen, fasering van de KRW-doelen na 2027 valt te overwegen. De Europese Commissie is begonnen met de evaluatie van de KRW en zal de resultaten hiervan in 2019 presenteren. Vervolgens zal ze in 2019 beslissen of de KRW wordt herzien. Verder zal vanwege de impact op de waterkwaliteit en de doelen van de KRW ook de EU-richtlijn voor prioritair stoffen worden geëvalueerd. Bij een eventuele herziening van de prioritair stoffenlijst moeten ook meerdere medicijnsoorten worden opgenomen.

i Kaderrichtlijn Water en Richtlijn prioritair stoffen, Dieter Staat en Jos van den Akker

Glyfosaat

Stel een EU-breed verbod in op professioneel gebruik van glyfosaat in de openbare ruimte en een verbod op de verkoop en het gebruik van glyfosaat voor niet-professionele gebruikers.

Eind 2017 wordt beslist of de EU-licentie voor glyfosaat wel of niet wordt herzien. Omdat sprake is van frequente normoverschrijdingen (grond- en oppervlaktewater) wil Vewin een verbod op professioneel gebruik van glyfosaat in de openbare ruimte én een verbod op de verkoop en het gebruik van glyfosaat voor niet-professionele gebruikers. Ook binnen de land- en tuinbouwsector moet het gebruik van glyfosaat sterk worden verminderd en is het zaak innovatieve oplossingen toe te passen om de impact van glyfosaat op grond- en oppervlaktewater te reduceren. Er moeten dringend meer alternatieve bestrijdingstechnieken worden ontwikkeld en op de markt worden gebracht. Als de verlenging van de EU-licentie toch wordt afgegeven is het essentieel dat verontreiniging van de drinkwaterbronnen (grond- en oppervlaktewater) met glyfosaat wordt voorkomen.

i Glyfosaat, Dieter Staat

EU-richtlijn Consumentenrechten

Introduceer een uitzonderingspositie voor drinkwaterbedrijven voor informatieverplichtingen en gevolgen van ongevraagde levering.

De EU-richtlijn Consumentenrechten eist van drinkwaterbedrijven dat zij bij het aangaan van een contract met een klant melden dat deze een bedenktijd heeft. Binnen veertien dagen kan de klant, zonder opgave van redenen, het contract beëindigen. Het in deze periode gebruikte water hoeft niet vergoed te worden. Deze bedenktijd past niet bij drinkwaterbedrijven; zij zijn een Dienst van Algemeen Belang (DAB) en de klant heeft geen leidinggebonden alternatief. Daarom zou deze informatieverplichting niet moeten gelden voor drinkwaterbedrijven.

Bij ongevraagde levering komt geen overeenkomst tot stand en mag de consument het geleverde kosteloos behouden. De drinkwatersector vindt het bewust opendraaien van de kraan oftewel het afnemen van drinkwater door een nieuwe bewoner geen ongevraagde levering. Om misverstanden te voorkomen dienen drinkwaterbedrijven in de richtlijn een uitzonderingspositie te krijgen voor ongevraagde levering.

i EU-richtlijn Consumentenrechten, Jolanda Stembord

Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

Stem het Europese landbouwbeleid en het Europese waterbeleid beter op elkaar af en zorg dat het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid bijdraagt aan het halen van de doelen uit de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Het huidige Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) loopt tot 2020. Zomer 2018 zullen de onderhandelingen over het Europees Meerjarig Financieel Kader van 2021 tot 2027 worden opgestart. Naar verwachting zal worden gesneden in het GLB-budget. Vewin bepleit behoud en uitbreiding van de financiële mogelijkheden voor het nemen van vergroenings- en agromilieumaatregelen in het toekomstige GLB.

Voorts wil Vewin dat het toekomstige Europese landbouwbeleid beter wordt afgestemd op het Europese waterbeleid en bijdraagt aan het halen van de doelen uit de KRW. Er moet een relatie zijn tussen de vergroeningsmaatregelen die gekoppeld zijn aan de inkomenstoelagen en de water- en ecologische doelen. Naast de vergroeningsmaatregelen moeten boeren maatregelen nemen om bronnen bestemd voor drinkwaterproductie te beschermen tegen verontreinigingen uit de landbouw. Een goede koppeling tussen het ontvangen van toelagen en daadwerkelijk bereikte resultaten is hierbij belangrijk.

De Europese Commissie komt eind 2017 met een mededeling waarin ze de contouren zal schetsen voor het toekomstige landbouwbeleid na 2020. Daarnaast zal de Commissie begin 2018 een evaluatie uitvoeren om de impact van het GLB op het milieu en klimaat in kaart te brengen.

i Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, Dieter Staat, Mirja Baneke

Contactpersonen Vewin

Arjen Frentz

Plaatsvervangend directeur

Tel. (070) 3490 890, E-mail: frentz@vewin.nl

Lieke Coonen

Stuurgroepsecretaris Bronnen & Kwaliteit

Tel. (070) 3490 891, E-mail: coonen@vewin.nl

- Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater
- Omgevingswet en Nationale Omgevingsvisie
- Deltaprogramma Zoetwater
- Convenant Kustpact
- Ketenaanpak medicijnresten uit water
- Structurele aanpak opkomende stoffen
- Kaderrichtlijn Water (Gebiedsdossiers)
- Initiatiefnota Legionellaregelgeving

Mirja Baneke

Senior beleidsmedewerker Landbouw & Natuur

Tel. (070) 3490 892, E-mail: baneke@vewin.nl

- Tweede nota Duurzame Gewasbescherming
- Gemeenschappelijk Landbouwbeleid
- Mestbeleid, 6e actieprogramma Nitraatrichtlijn
- Natuurbeleid, Rijksnatuurvisie

Rob Eijnsink

Stuurgroepsecretaris Bodem & Infrastructuur

Tel. (070) 3490 880, E-mail: eijnsink@vewin.nl

- Structuurvisie Ondergrond (STRONG)
- Omgevingswet (Bodemverontreiniging / WION)
- Implementatiewet INSPIRE

Sabine Gielens

Stuurgroepsecretaris Beveiliging & Crisismanagement

Tel. (070) 3490 883, E-mail: gielens@vewin.nl

- Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie – Vitaal en kwetsbaar
- Drones/Regeling modelvliegen en de Regeling op afstand bestuurd
luchtvaartuigen
- Implementatiewet INSPIRE
- Initiatiefwetsvoorstel Wet open overheid
- Strategie Nationale Veiligheid, Wet veiligheidsregio's
- Concept-wetsvoorstel implementatie EU-richtlijn netwerk- en
informatiebeveiliging (Cybersecuritywet)

Hendrik Jan Ijsinga

Stuurgroepsecretaris Doelmatigheid, Transparantie & Waterketen

Tel. (070) 3490 887, E-mail: ijsinga@vewin.nl

- Bestuursakkoord Water
- Financiering waterbeheer
- Drinkwaterwet
- Belasting op Leidingwater

Juridisch adviseurs:

Wendela Slok

Tel. (070) 3490 884, E-mail: slok@vewin.nl

- Omgevingswet en Nationale Omgevingsvisie

Jolanda Stembord

Tel. (070) 3490 871, E-mail: stembord@vewin.nl

- Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening
- EU-richtlijn Consumentenrechten

Adviseurs Vewin Brussel:

Jos van den Akker

Tel. +32 2401 6155, E-mail: vandenakker@vewin-uvw.be

- EU Drinkwaterrichtlijn
- Strategic Approach to PIE (Pharmaceuticals in the Environment)
- Kaderrichtlijn Water en Richtlijn prioritaire stoffen

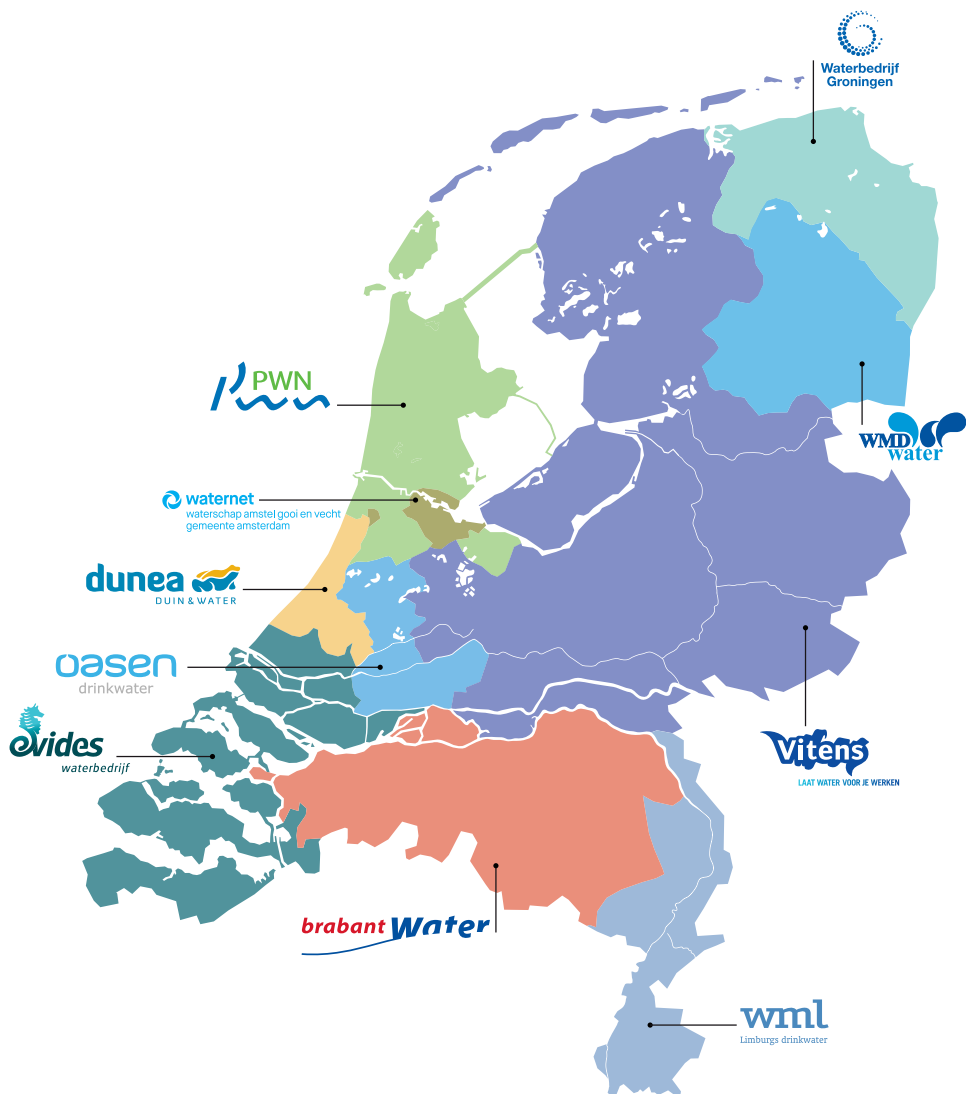

Dieter Staat

Tel. +32 2401 6153, E-mail: staat@vewin-uvw.be

- Circulaire economie
- Kaderrichtlijn Water en Richtlijn prioritaire stoffen
- Glyphosaat
- Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Watervoorzieningsgebieden

Afkortingen

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
ASV's	Aanvullende strategische voorraden
BARRO	Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening
BAW	Bestuursakkoord Water
BoL	Belasting op Leidingwater
BTW	Belasting over Toegevoegde Waarde
DAB	Dienst van Algemeen Belang
GLB	Gemeenschappelijk Landbouwbeleid
INSPIRE	Infrastructure for Spatial Information in Europe
KLIC	Kabels en Leidingen Informatie Centrum
KRW	Kaderrichtlijn Water
NCSC	Nationaal Cyber Security Centrum
NIB-richtlijn	EU-richtlijn voor Netwerk- en Informatiebeveiliging
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
PIE	Pharmaceuticals in the Environment
POP3-financiering	Financiering in het kader van het Plattelands Ontwikkeling Programma
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
STRONG	Structuurvisie Ondergrond
WACC	Weighted Average Cost of Capital (vermogenskostenvoet)
WGMC	Wetsvoorstel gegevensverwerking en meldplicht cybersecurity
WION	Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
Woo	Wet open overheid

Colofon

Vewin

Bezuidenhoutseweg 12

Postbus 90611

2509 LP Den Haag

Tel. (070) 3490 850

www.vewin.nl

Twitter: @vewin_water

September 2017

Contactpersonen:

Amarins Komduur

Communicatieadviseur / woordvoerder

T (070) 3490 893

M 06 3051 6253

komduur@vewin.nl

Patricia van der Linden

Communicatieadviseur / woordvoerder

T (070) 3490 858

M 06 5738 1294

linden@vewin.nl

Omslagfoto: Dirk Hol

Foto's contactpersonen: Tom Pilzecker en Cees Verkerk

Vormgeving: studio@arnogeels.nl

